

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za po-zd-go in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno . . . . . Din 40—
polletno . . . . . Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze brtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 16. januarja 1931.

Štev. 3.

Občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani

se bo vršil

v nedeljo, dne 25. januarja 1931

točno ob 8. uri dopoldne

v dvorani „Trgovskega doma“

Simon Gregorčičeva ulica 22/I. nadstropje
(poreč banske palače).

Predkonferenca

deležatov pa v soboto, dne 24. januarja
ob 3. uri popoldne istotam.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika,
2. poročilo tajnika,
3. poročilo blagajnika,
4. poročilo računskih preglednikov,
5. proračun za leto 1931. in določitev zvezne doklade.
6. Novi načrt zakona o socialnem zavarovanju.
7. Vajenska vzgoja.
8. Strokovni tisk.
9. Gospodarski podvig obrtništva.
10. Volitev zveznega načelstva,
11. Raznoterosti.

Če bi občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje na istem mestu, neoziraje se na število navzočih delegatov.

Vsaka zadruga-članica ima pravico poslati na občni zbor za vsake 50 članov po enega delegata.

Občni zbor je zelo važen. Zato opozarjamo vse zadruge, da se ga udeležijo polnoštevilno po svojih delegatih.

NAČELSTVO.

Josip Rebek.

Kmetje in obrtniki

Že večkrat sem naletel v raznih časopisih na članke, ki z ozirom na bodoči obrtni zakon, katerega načrt je že izdelan, razpravljajo o položaju in posledicah, ki jih ta zakon prinese našemu kmetkemu stanu. Smatram pred vsem, da pribijem na tem mestu dejstvo, da sta kmet in obrtnik glavna stebra države, gospodarstva in družbe. Osebitno v naši državi se ta trditve še močneje izražajo in kaže, da je baš med tema glavnima gospodarskimi činičliima potrebna čim tesnejša skupnost in vez. Čudim se samo, da pisci podobnih razprav in to v listih, ki so namenjeni našemu kmetkemu stanu, kaj radi zasučijo pero in zadenejo z nepremišljeno besedo našega obrtnega rokodelca.

Ni moj namen, da s temi vrsticami branim delo in zaposlenje podeželskega rokodelca. Za to naj skrbi obrtni zakon in oblast, ki ga izvaja. Hočem samo opozoriti in pokazati kmetijskim gospodarjem, da so trditve, da hočemo mi obrtniki s svojimi upravičenimi zahte-

vami po zaščiti izvatiti nov razredni boj. Od teh teženj je oddaljeno vse naše stremljenje in ni nam prav nič za take borbe. Hočemo samo, da se v okviru zakona zavarujemo ter z njim tudi zagotovimo napredek naše obrtnosti in spretnosti.

Velika večina našega obrtništva se nahaja baš na deželi in prav mnogo jih je, ki se skozi poletje ukvarjajo s kmetovanjem, dočim na jesen in zimo sedejo za svojo delovno mizo, da si s skromnim zaslužkom spretnosti svojih rok prislužijo vsaj toliko, da skromno preživijo svojo številno družino, ker jih zemlja sama ne more prehraniti. Ti obrtniki-rokodelci so prišli s podeželja k obrtnemu mojstru, so dovršili učno in pomočniško dobo ter si s tem pridobili vse pravice, obenem pa tudi usposobljenost v izbrani stroki. Za te obrtnike osebitno je potrebna in mora biti zakonska zaščita.

Daleko pretirana pa je trditev, da si v bodoče kmet ne bo smel sam popravljati orodja i. t. d. Tega do danes nihče niti zahteval ni! Toliko svobodoljubni smo pa tudi obrtniki, da takih stvari ne bomo

zahtevali. Za sebe si lahko vsak sam naredi in izdela kar hoče in kakor pač zna. Tako je bilo po dosedanjih zakonih in bo tudi v bodoče. Kdor govori drugače, ne ve za kaj gre.

Odločno smo pa nasprotni in ne bomo nikdar dopustili, da bi na našo škodo izvrševal za druge razna obrtna dela neupravičeni obrtnik, kakršne pri nas imenujemo šušmarje ali »fušarje«. Vsakomur svoje, pa bodi kmet ali obrtnik.

Upravičenemu obrtniku se danes nakladajo tolikšna bremena, da jih komaj zmore. Mnogo jih je, ki podležejo in opuste izvrševanje obrta, ali se pa potem na »tihem« ukvarjajo z njo. Radoveden sem, kaj bo rekel kmetijski gospodar, ki pošlje svojega sina učiti se obrti — in takih je silno veliko, ker se obrtni naraščaj zbira največ s kmetov — ako njegov sin ne bi pridobil v času učenja zadostnega znanja in sposobnosti ali — kar je še večje zlo — če vidi, da ga s trudom in žrtvami spravi do kruha v obrtu, pa mu jo izpodje-

dajo ljudje, ki niso niti obrtniki in tudi ne kmetje, temveč navadni šušmarji. Tu je potrebna previdnost. Bodimo si odkriti! Boj za življenski obstanek sili vsakega posameznika, da s prikrito škodoželjnostjo zre na svojega bližnjega in z nekako nam prirojeno zavistjo gleda drugemu pod zobe, kakšen kruh da je! Ne tako! Rekel sem, da nikomur se delo braniti ne sme če ga opravlja za svojo potrebo. Vsak si lahko sam naredi kar hoče. Dobro in pravično urejeno zakonodajstvo naj pa usmerja medsebojno dobro sožitje vseh stanov. V obrtnem zakonu pričakujemo mi obrtniki našo zaščito, ki bode mnogo pripomogla k nadaljni strokovni izpopolnitvi rokodelca-obrtnika, katere koristil pa ne bo užival samo on, pač pa v obilni meri množica naših poljedelcev. Zavedajmo se, da smo majhen narod, ki lahko ustvarja v svojem področju tudi ono, kar danes na žalost še uvažamo od drugod. V dosego teh ciljev pa morata korakati vsopredno in enodušno pred vsem kmet in obrtnik.

Iz plenarne seje Zbornice T. O. J. v Ljubljani.

Plenarna seja. Seja obrtnega odseka in Zavoda za pospeševanje obrta.
(Nadaljevanje)

O načrtu zakona o socialnem zavarovanju

je poročal zbornični tajnik g. dr. Ivan Pless. Orisal je predvsem historijat vprašanja in prečital važnost novega projekta za vso produkcijo in trgovski promet. Načrt se oslanja v bistvu na zakon o delavskem zavarovanju iz leta 1922. Izdelala ga je posebna komisija, v kateri ni bilo nobenega zastopnika delodajalcev. Načrt je bil predložen zbornicam brez vsakih motivnih poročil. Načrt posveča posebno pažnjo uvedbi zavarovanja za onesmoglost, starost in smrt. Bolniški prispevek znaša po načrtu 5%, je torej nižji od sedanjega, zato so se tudi skrčile dajatve. Uvedla se je karenčna doba in kvalificirano članstvo za gotove dajatve. Pri nezgodnem zavarovanju se je obdržalo kapitalno kritje. Z znižanjem odstotka prispevka za bolezen se znižajo prispevki po stanju članstva v letu 1929 za 7.580.761. Zato se pa na novo uvedejo 3% prispevki za starostno zavarovanje, ki bodo znašali ob povprečnem stanju članstva v letu 1929 v celoti 22.742.283. Temu je treba naravno dodati še prinos za bolezensko zavarovanje s skupno nad 34 milijoni in za nezgodno, ki je znašalo 1929 nad 11.5 milijona Din.

Poročevalec je podrobno obrazložil vsa nova določila, ki jih predvideva načrt. Mnogo pomenijo za gospodarje poostitve sedanjega gospodarstva ne glede na to, da prinašajo že itak povečana bremena.

Referent je podrobneje govoril tudi o ustroju zavarovanja, o nači-

nu sestave samoupravnih organov ter o vplivu, ki ga bo imela ta organizacija za razvoj socialnega zavarovanja v splošnem.

Po poročilu, ki ga je plenum soglasno odobril, je bil izvoljen odbor, ki naj izdela predloge k načrtu.

V odbor sta bila izvoljena po dva člana iz vsakega odseka. Pozvani bodo na sodelovanje tudi zastopniki Zveze industrijev, Zveze trgovskih gremijev in Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani in Mariboru.

O poslovanju Zavoda za pospeševanje obrti in o programu za l. 1931. je poročal načelnik zavoda, zbornični podpredsednik g. Ogrin. Med drugimi je omenjal, da bi bilo potrebno, da ima Zavod svoj paviljon na velesejmu ter da je nujna ustanovitev posebnega zavodovega fonda za zgradbo in ureditev delavnic, kjer naj bi se osredotočilo vse obrtno pospeševalno delo. V priložju zborničnega poslopja nahajajoči se lokali naj bi se prepustili v uporabo zavodu. Želi tudi dva nova člana v nadzorstvo, kakor zahtevajo štatuti.

Nato je odgovoril g. Rebek, ki je želel, naj bi se podrobno za vse poročalo o delu Zavoda. Zahteva po novih lokalih v zborničnem priložju je za Zavod odveč, oziroma afront proti Zvezi obrtnih zadrug.

Predsednik g. Jelčin je glede dveh nadzornih članov mnenja, da to ni aktualno, ker poslovnika predsedstvo še ni pregledalo, glede prostorov se bo pa Zbornica s posebnim ogledom še prepričala o njih potrebi ali nepotrebi.

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)

d. z. o. z.

CENTRALA V LJUBLJANI / LASTNIK FRANJO MEDIĆ
TOVARNE: LJUBLJANA — MEDVODE — DOMŽALE
PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA: MARIBOR / NOVISAD

lahko na prvi pogled spozna po tem, da kotva nima nikakih izoliranih navojev in tudi ne kolektorja ali drsnih obročev, temveč obstoji iz debelih bakrenih palic, ki so na vsakem kraju zakovičene na en obroč, ki jih med seboj kratko spaja (od tega tudi ime). Motor s kratkostično kotvo je radi svoje enostavnosti (s čimer v zvezi je tudi njega nizka cena) zelo enostaven za poslugo in varen v obratu, ker so možnosti defekta reducirane na minimum. Ima pa na žalost to lastnost, da je njega zagonski moment zelo majhen in pa da je kljub temu zagonski tok zelo velik (ca. osemkratni normalnega toka v obratu pri polni obtežbi). Radi zadnje lastnosti elektrarne ne dopuščajo montirati večjih motorjev s kratkostično kotvo, ker bi se sicer sunek toka pri spuščanju poznal v vsem omrežju. Ta sunek se da ublažiti s posebnim načinom vklopljenja, ki se imenuje »zvezda-trikot-zagon«, približno na polovico. Elektrarne dopuščajo montirati motorje s kratkostično kotvo pri direktnem zagonu do jakosti 1—2 k. s. in pri »zvezda-trikot-zagonu« do jakosti 3—6 k. s. Za »zvezda-trikot-zagon« je potrebno posebno špeciialno stikal, ki ima tri lege: izklopljeno, zagon in obrat. S tem stikalom vklopimo pri zagonu tri faze oboje motorja v zvezdo in potem ko je motor v teku, jih preklonimo na normalno vezavo, to je v trikot. Pri tem naj omenim, da se normalno trofazni motorji izdelujejo v taki vezavi, da so uporabni za dve napetosti, n. pr. za 220 in 380 voltov in sicer za manjšo napetost, če na motorju zvezemo navoje v trikot in na večjo, če jih zvezemo v zvezdo. Ako pa imamo motor s kratkostično kotvo ter ga hočemo zaganjati z »zvezdo-trikot-stikalom«, je paziti na to, da je tedaj motor uporabljen samo za eno napetost, ker more v obratu teči samo v stiku trikot, a zaženemo ga v stiku zvezda. Tako n. pr. motor, ki ima tablico z oznako 380/220 voltov ne moremo opremiti z »zvezdo-trikot-zagonom« pri napetosti 380 voltov, temveč samo na omrežju z napetostjo 220 voltov med fazami. Motor za ta slučaj mora nositi oznako 380/660 voltov ali pa 380 voltov s poleg narisanim trikotnikom, kar znači, da je motor pri napetosti 380 voltov spojen v trikot; tak motor ni uporabljen za napetost 220 voltov.

(Nadaljevanje sledi.)

Prijava obrta.

(Opozoritev Okrožnega urada za zavarovanje delavcev)

Ugotovili smo, da nekateri delodajalci ne prijavljajo Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani izpremembe v svojih obratih. Vsled tega opozarjamo vse gg. obrtnike, ki zaposlujejo v svojem obratu nad 5 nameščencev, ali obratujejo s stroji, ki jih goni motorna sila, na določila § 9. zakona o zavarovanju delavcev. Po teh določilih morajo navedeni delodajalci prijaviti svoje obrate pri pristojni ekspozituri okrožnega urada na predpisanih tiskovinah »Prijava obrata«. To prijavo je predložiti Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v 14 dneh po pričetku obratovanja, oziroma, odkar so se v obratu namestili stroji ali se je obrat v toliko povečal, da je zaposlenih več kot 5 nameščencev, z vajenci vred. Vsako nadaljno izpremembo, za-

ter velikih prevoznih stroških stavbnega materiala.

Otvoritev »Trgovskega doma« v Ljubljani

V četrtek 8. t. m. je bila v Ljubljani na svečan način otvoren palača »Trgovskega doma«. Ob otvoritvi, kateri je predsedoval g. Ivan Jelačin st., so bili navzoči med drugimi odličnjaki ban Dravske banovine g. dr. Drago Marušič s podbanom g. dr. Pirkmajerjem, prevzv. knezoškof ljubljanski dr. Gregor Rožman, ki je dom blagoslovil, komandant dravske divizijske oblasti g. general Bogoljub Ilič, župan ljubljanski g. dr. Dinko Puc, dvorna dama ga. dr. Tavčarjeva, rektor univerze g. dr. Šerko in predsednik višjega dež. sodišča g. dr. Rogina.

Predsednik društva »Trgovski dom« g. Ivan Jelačin st. je otvoril slovesnost z nagovorom, v katerem je omenjal, da je Slovensko trg. društvo »Merkur« že leta 1905 sklenilo, da zgradi trgovski dom. Z združenimi močmi in stanovski zavednostjo je končno društvo »Trgovski dom« in ljubljansko trgovstvo s svojo požrtvovalnostjo ob krepki podpori domačih denarnih zavodov z velikimi žrtvami postavilo svoj dom. V nadaljnjem govoru se je med drugim zahvalil inženjerju arhitektu Vlad. Šubicu, ki je ustvaritelj načrta, še posebno pa predsedniku Zbornice TOI g. Iv. Jelačinu ml., ki je z izredno žilavostjo in spretnostjo zagotovil denarna sredstva za zgradbo, graditelju doma Miroslavu Zupanu in vsem ostalim domačim obrtnikom, ki so pokazali v vsakem oziru dovršenost v svojem delu.

Sledila je vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru in pozdravi predsedniku vlade gen. Živkoviću in ministrom Demetroviću, Serneču in Šveglu, dalje blagoslovitev in govor prevzv. knezoškofa dr. Rožmana, bana dr. Marušiča, predsednika Zbornice TOI g. Iv. Jelačina ml., župana g. dr. Puc, gremijalnega načelnika g. Gregora, predsednika trg. društva g. dr. Frana Windischerja in predsednika Zveze trg. gremijev g. Josipa Kavčiča. Imenom obrtništva je pozdravil otvoritev predsednik ZOZ g. Jos. Rebek, ki je svoj govor zaključil z besedami: »Nam obrtnikom pa bodi zgradba »Trgovskega doma« vzgled, da zraste tudi za naše stanovske potrebe čimprej veren drug in pobratim »Obrtni dom« v Ljubljani.«

Franjo Nerač, zidarski mojster, Celje.

Položaj stavbnega obrta

K članku g. Ivan Bricelja iz Ljubljane glede stavbnega obrta v Vašem cenjenem listu z dne 1. januarja 1931. si dovoljujem tudi jaz podati svoje mnenje.

Vsak stavbni podjetnik mora večkrat slišati tožbe, da so stavbe še vedno mnogo predrage. Toda krivda se večinoma po krivici vali na stavbne podjetnike. Vzrok, da so stavbe pri nas res drage, je iskati marveč pri velikih državnih in socijalnih dajatvah

Lastni domači proizvodi: laneno olje, firnež, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, oljnatih barv, kemijsko čistih, olupanih in navadnih prstenih barv vseh vrst in nijanc, steklarski kit, čopiče znamke »Merakl« in sploh vse v barvarstvo stroko spadajoče blago za obrtnike, trgovino, industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo po solidnih cenah in točni postrežbi

ter velikih prevoznih stroških stavbnega materiala.

Vzemimo n. pr. davke: Stavbni podjetnik mora plačati 1% poslovnega davka. Pridobnina in druge doklade znašajo okroglo 4% delavske mezde. Delavski mezni davek znaša okroglo 2%, tega stavbni podjetniki večinoma, vsaj manjši, delavcem ne odtegujejo, temveč ga plačujejo iz svojega, to pa radi tega, ker delavec že itak malo zasluži, ker ima pač zaslužek le v sezoni. Če se mu delavski davek odtegne, zahteva večje plačilo. Velika podjetja, ki ta davek odtegujejo, pa morajo imeti za izračunavanje tega davka kar posebnega uradnika. To jih stane toliko, kakor če bi ta davek plačevali sami.

Delavsko zavarovanje znaša v stavbni obrti okrog 8%. Od teh dobi podjetnik od delavca nazaj le 3%, dočim mora torej sam plačati 5%. Ako to seštejemo, znašajo samo državne, avtonomne in socijalne dajatve 12% delavske mezde.

Kot tretji pridejo stroški podjetja, vzdrževanje pisarn, skladišča, plače pisarniškega in tehniškega oboja, stroški za stavbno orodje, katerega je treba dandanes z ozirom na betonske in železobetonske stavbe zelo veliko, dalje obresti od izposojenega kapitala, tako da ima stavbni podjetnik režijskih stroškov ca. 20%. Ti stroški so znašali pred vojno le ca. 6%. Delavsko zavarovanje je znašalo pred vojno ca. 3%, davki pa 0,5%, tako da so samo zidarska in težaška dela danes za ca. 16% dražja, kakor so bila pred vojno. Ako mora stavbni podjetnik dobiti tudi material, mora še od tega plačati 1% poslovnega davka, dočim mnogokrat za material ne dobi več, kakor stane njega brez poslovnega davka, ker stranke same vedo, koliko stane material in podjetniku večjega računa ne priznajo. Razen tega pa davčne oblasti od materiala zahtevajo še vse druge davke in doklade, češ da je imel podjetnik tudi pri dobavi materiala zaslužek.

Če vse to upoštevamo, se ni čuditi, da so stavbe drage, kljub temu da podjetniki delajo z manjšim zaslužkom. Danes bje eksistenčni boj nad 50% stavbnih podjetij, ali bolje rečeno bje boj med eksistenco in gospodarskim pomolom.

Kako je pri davku obremenitev neenakomerna, hočem navesti samo en primer. Notar, odvetnik, zdravnik in drugi enaki sloji plačajo davek od svojega zaslužka. Ako n. pr. zasluži eden gori navedenih letno 40.000 Din in to davčni upravi fatira, plača poslovnega davka 400 Din. Ako stavbni podjetnik zasluži letno 40.000 Din, mora napraviti najmanj za 500.000 Din prometa, in plača poslovnega davka 5000 Din, to je 12 krat toliko kakor notar, zdravnik in drugi. Moram reči, da nikakor ne morem razumeti, da mora eden od istega zaslužka plačati 5000 Din, drugi pa le 400 Din.

Gospod Bricelj navaja tudi, da je za stavbnega podjetnika težko, če mora koga tožiti, ker sodišča razmeroma zelo počasno poslujejo. To je resnica. Taki procesi trajajo navadno po eno leto in še delj, tako da mnogokrat dotični upnik napove konkurz, ali na kak drug način svoje premoženje zaupravi, stavbni podjetnik pa zgubi ves denar in svoj trud. Resnica je tudi, da stavbni podjetnik ne more tako hitro stranke tožiti kakor trgovec. Trgovec lahko stranko takoj toži, ko ji je blago prodal, ako se mu zdi sumljivo. Stavbni podjetnik pa mora stavbo dokončati, kar traja več mesecev, napraviti obračun, počakati na uradno kolavdacijo. Šele ko je vse v redu, lahko vložiti tožbo. Med tem časom pa se zgodi, da drugi upniki stranko iztožijo,

hišo zarubijo in prodajo, stavbni podjetnik pa izgubi ves svoj denar, ki ga je založil za stavbo. Z delom in materialom se krijejo drugi upniki, ki niso imeli na stavbi nikakega dela. V tem slučaju bi bilo potrebno, da se da podjetniku prvo pravico do kritja svojih stroškov, ne pa drugim.

Omeniti še hočem, da je pred vojno vsak stavbni gospodar rad zidal hišo, ker je vedel, da je njegov denar dobro naložen. Če bi tudi prišel v denarne teškoče, je vedno lahko hišo prodal, ne samo da krije svoje gradbene stroške, temveč še z zaslužkom. Danes pa mora vsak stavbni gospodar vedeti, da je takoj, ko je hiša gotova, izgubil 25% svojega premoženja, ker hiša ni toliko vredna, kakor je stala. Vsled tega ravnajo zopet stavbni podjetniki mnogokrat svoj denar izgubijo, kajti če stranka hiše ne more plačati, se za isto gradbeni stroški ne dobijo in mora zopet izgubiti stavbni podjetnik.

Iz organizacij.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani, je dobila telefonski aparat s številko 3088, na kar opozarja obrtna zadruga in interesno.

Vajenska skušnja zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju se vrši 22. januarja t. l. v prostorih osnovne šole v Kranju. Prijaviti se je najkasneje do 16. t. m. v zadrugi pisarni. — Odbor.

Razno.

Dajenec

(začetnik) išče mesta za mehansko ali elektrotehnično obrt. Deček je sin revne matere, ima dva razreda meščanske šole in je star 14 let. Ponudbe na Ano Copic v Ljubljani, Galievca št. 6.

Izkaz delavskega zavarovanja za leto 1930 objavlja Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Glasom statističnih podatkov je bilo v letu 1930 povprečno zavarovanih: moških 65.849, ženskih 31.839, skupaj 97.688. Bolnikov je bilo moških 1443, ženskih 1048, skupaj 2491.

Davčni opomini in odločbe reklamacijskih odborov. Ljubljanska poštna direkcija opozarja pošte na uradne odredbe, po katerih smejo pošte omenjene pošiljke sprejemati samo kakor navadne (nepriporočene) službene pošiljke. Če bi kakšna davčna uprava ali finančna direkcija zahtevala, da se nje pošiljke sprejmejo kakor priporočene, jo mora pošta primerno poučiti, če pa na svoji zahtevi le vztraja, pa odkloniti sprejem tistih pošilk. Novi komendant Dravske divizije g. general Bogoljub Ilič eden najboljših generalov naše vojske, je prispel v Ljubljano.

Pogajanja med našo državo in Čehoslovaško za trgovinsko pogodbo so se že pričela in upati je, da bodo potekla uspešno.

Dobave.

Dobave. Dne 31. januarja t. l. se bo vršila pri Tehničnem oddelku sreskega načelstva v Varaždinu ofertalna licitacija glede dobave vodovodnih cevi in armatur. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Direkcija državnega rudnika Kakanj spréjema do 22. januarja t. l. ponudbe glede dobave 50 komadov krtac za čiščenje parketov.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

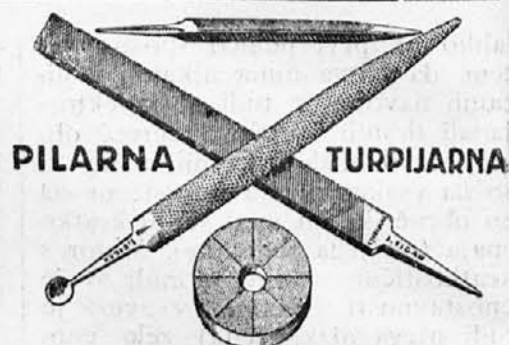
Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju)

Brzovjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA — Telefon številka 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompi in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe depoziti a itd.

Kupujte pri domačem obrtniku!

**IVAN FIGAR
LJUBLJANA**

Gospodsvetska c. — Vošnjakova ul. 3.
(v bližini restavracije „Novi svet“)

Zaloga, izdelovanje in popravilo vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu primeren popust.
Plačam enostransko tovarnino.

Mehanična delavnica za popravila

**PISALNIH,
RAČUNSKIH,
RAZMNOŽEVALNIH
STROJEV,
REGISTRIRNIH
BLAGAJN,
FOTO APARATOV,
GRAMOFONOV itd.**

Ludv. Baraga
Ljubljana

Šelenburgova ulica 6   Telefon 29-80

**Werner & Pfleiderer
d. d.**

Dunaj XVI., Odoakergasse 35.

Zastopstvo: **Rudolf Oroszy**
Ljubljana, Tavčarjeva ulica 2.

Tako presojujejo naši odjemalci!

Ljubljana, dne 31. oktobra 1930.

Tordki

Werner & Pfleiderer d. d.

Dunaj XVI.

Na Vaše cenjeno vprašanje Vam naznanjam, da zaporna parna pekarna »Viennara«, ki je bila napravljena l. 1928 funkcionira prav dobro in da sem prav zadovoljen s pecivom iz te peči.

Vesel sem, da sem se takrat odločil za napravo peči, kajti delo na Vaši parni peči je naravnost dobrot v primeri z glinasto pečjo.

Pri tem sem tekom let dobil povrnjenih del nabavnih stroškov že s prihrano na kurivu.

Ako me tovariši vprašajo, kakšno peč naj bi nabavili, morem vsakemu z mirno vestjo priporočati samo peč tvrdke Werner & Pfleiderer.

Z odličnim spoštovanjem

Joan Piskar

parna pekarna v Ljubljani

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno višje